

24TH LATIN SUMMER SCHOOL

15th-19th JANUARY 2018

New Law Building, University of Sydney

LEVEL 4.3

Tacitus *Germania* (selections)

Instructor: Susan Ford

LSS 2018 Level 4.3

At the dangerous limits of empire: Tacitus' *Germania*

The *Germania* of Tacitus, is a short work of c6000 words written in AD98, the year of Trajan's accession. It is an exercise in then well-defined genre of ethnography which for Romans included the physical geography of a region (its *situs*) and how this conditioned the lives and character of dwellers in it. The first half concerns German lands and customs in general, the second half zooms in on the individual tribes, describing them in a sweep, roughly, from the Rhine in the west to the quasi mythical regions beyond the Vistula to the east. The *Germania* predicts the great accomplishment of the *Annals* and exhibits the Tacitean tendency to inconcinnity with a semantic purpose (the first sentence declares that Germany was *Sarmatis Dacisque mutuo metu aut montibus separatur* 'separated from Sarmatians and Dacians by trembling and terrain').

The *Germania* was an enormously influential work which was known during the Renaissance as a 'golden book' – the best and only book one needed to consult on Germany. It has also been called 'the most dangerous' book (Krebs: 299). The ideological impact of the *Germania* on the formation of German identity is evident from the sixteenth century as German humanists determined to forge an idea of Germanness based on autochthony and purity of race and character which would contrast with, and surpass, the Italian immigrant origin stories. The *Germania* was an essential text in this project and one which seemed to provide historical justification for an ideology of nation-forming based on race – a project which reached its terrible conclusion in the German National Socialists' regime of the twentieth century.

Unusually for a geographic / ethnographic work, the issue of whether Tacitus was describing Germany and the Germans from first hand knowledge is not paramount: it is clear that he was not: he must have used the plentiful literary sources including Pliny the Elder's, Livy, and Posidonius, works all now lost. But he also probably had access to verbal reports of Roman officials and traders familiar with the Rhine region.

Tacitus gives no deep history of the German people (there were no native written sources), but he is interested in the history of relations between Rome and the Germans, and there had been by that time several hundred years' of warfare, of peace and political exchange. In 113BC Cimbric and Teuton invaders reached northern Italy and southern France, and were defeated during a decade of campaigning by Marius. Domitian had won victories in AD83 & 88, and at the time Tacitus was writing, the newly-installed emperor Trajan was campaigning on the frontier of Germany: so successfully that when he returned to Rome in 99 legions could be transferred from Rhine to Danube.

You might expect some specific geographic terms for specific geographic features – why not call Jutland (modern Denmark) a peninsula, for example – but the word was not in existence yet, and Tacitus, like most Roman writers on geography, prefers to use an even plainer language and describe the 'bends' of the coast, whether convex or concave (from whose point of view?). If you have inhibitions about geography, we will dispense them during this course!

References

- Birley, A. R. (1999). *Tacitus: Agricola and Germany*. Oxford. Introduction has a clear modern overview of issues.
- Winterbottom, M & R.M. Ogilvie (eds.) *Cornelii Taciti Opera Minora*. Oxford. 1975. (the text used here).
- Woodman, A (ed.) *Cambridge Companion to Tacitus*. 2009. Especially the articles by Krebs who traces the reception and influence up to C20 National Socialists, and Thomas on literary and language qualities.

Monday

§1

Germania omnis a Gallis Raetisque et Pannoniis Rheno et Danuvio fluminibus, a Sarmatis Dacisque mutuo metu aut montibus separatur: cetera Oceanus ambit, latos sinus et insularum immensa spatia complectens, nuper cognitis quibusdam gentibus ac regibus, quos bellum aperuit. Rhenus, Raeticarum Alpium inaccessio ac praecipiti vertice ortus, modico flexu in occidentem versus septentrionali Oceano miscetur. Danuvius molli et clementer edito montis Abnobaie iugo effusus pluris populos adit, donec in Ponticum mare sex meatibus erumpat: septimum os paludibus hauritur.

§2.1

Ipsos Germanos indigenas crediderim minimeque aliarum gentium adventibus et hospitibus mixtos, quia nec terra olim, sed classibus advehebantur qui mutare sedes quaerebant, et immensus ultra utque sic dixerim adversus Oceanus raris ab orbe nostro navibus aditur. Quis porro, praeter periculum horridi et ignoti maris, Asia aut Africa aut Italia relicta Germaniam peteret, informem terris, asperam caelo, tristem cultu adspectuque, nisi si patria sit?

§5

Terra etsi aliquanto specie differt, in universum tamen aut silvis horrida aut paludibus foeda, umidior qua Gallias, ventosior qua Noricum ac Pannoniam aspicit; satis ferax, frugiferarum arborum inpatiens, pecorum fecunda, sed plerumque inprocera. ne armentis quidem suos honor aut gloria frontis: numero gaudent, eaeque solae et gratissimae opes sunt. argentum et aurum propitiis an irati di negaverint dubito. nec tamen adfirmaverim nullam Germaniae venam argentum aurumve gignere: quis enim scrutatus est? possessione et usu haud perinde adficiuntur; est videre apud illos argentea vasa, legatis et principibus eorum muneri data, non in alia vilitate quam quae humo finguntur. quamquam proximi ob usum commerciorum aurum et argentum in pretio habent formasque quasdam nostrae pecuniae agnoscunt atque eligunt; interiores simplicius et antiquius permutatione mercium utuntur. pecuniam probant veterem et diu notam, serratos bigatosque; argentum quoque magis quam aurum sequuntur, nulla adfectione animi, sed quia numerus argenteorum facilius usui est promiscua ac vilia mercantibus.

Tuesday

§9

Deorum maxime Mercurium colunt, cui certis diebus humanis quoque hostiis litare fas habent. Herculem ac Martem concessis animalibus placant. pars Sueborum et Isidi sacrificat; unde causa et origo peregrino sacro parum comperi nisi quod signum ipsum in modum liburnae figuratum docet advectam religionem. [2] ceterum nec cohibere parietibus deos neque in ullam humani oris speciem adsimulare ex magnitudine caelestium arbitrantur; lucos ac nemora consecrant deorumque nominibus appellant secretum illud quod sola reverentia vident.

§11.1

De minoribus rebus principes consultant, de maioribus omnes, ita tamen ut ea quoque quorum penes plebem arbitrium est, apud principes praetractentur. coeunt, nisi quid fortuitum et subitum incidit, certis diebus, cum aut incohatur luna aut impletur; nam agendis rebus hoc auspicatissimum initium credunt. nec dierum numerum, ut nos sed noctium computant; sic constituunt, sic condicunt: nox ducere diem videtur.

§13 end

gradus quin etiam ipse comitatus habet, iudicio eius quem sectantur; magnaue et comitum aemulatio quibus primus apud principem suum locus, et principum cui plurimi et acerrimi comites. [3] haec dignitas, hae vires magno semper et electorum iuvenum globo circumdari, in pace decus, in bello praesidium. nec solum in sua gente cuique sed apud finitimas quoque civitates id nomen, ea gloria est, si numero ac virtute comitatus emineat; expetuntur enim legationibus et muneribus ornantur et ipsa plerumque fama bella profligant.

s16

Nullas Germanorum populis urbes habitari satis notum est, ne pati quidem inter se iunctas sedes. colunt discreti ac diversi, ut fons, ut campus, ut nemus placuit. vicos locant non in nostrum morem conexas et cohaerentibus aedificiis; suam quisque domum spatio circumdat, sive adversus casus ignis remedium sive inscitia aedificandi. ne caementorum quidem apud illos aut tegularum usus; materia ad omnia utuntur informi et citra speciem aut delectationem. quaedam loca diligentius inlinunt terra ita pura ac splendente, ut picturam ac lineamenta colorum imitetur. solent et subterraneos specus aperire eosque multo insuper fimo onerant, suffugium hiemis et receptaculum frugibus, quia rigorem frigorum eius modi loci molliunt, et si quando hostis advenit aperta populatur, abdita autem et defossa aut ignorantur aut eo ipso fallunt quod quaerenda sunt.

Wednesday

s26

Faenus agitare et in usuras extendere ignotum; ideoque magis servatur quam si vetitum esset. Agri pro numero cultorum ab universis in vices occupantur, quos mox inter se secundum dignationem partiuntur; facilitatem partiendi camporum spatia praestant. Arva per annos mutant, et superest ager. Nec enim cum ubertate et amplitudine soli labore contendunt, ut pomaria conserant et prata separent et hortos rigent: sola terrae seges imperatur. Unde annum quoque ipsum non in totidem digerunt species: hiems et ver et aestas intellectum ac vocabula habent, autumnus perinde nomen ac bona ignorantur.

s30.1 Chatti

Ultra hos Chatti initium sedis ab Hercynio saltu incohant, non ita effusis ac palustribus locis ut ceterae civitates in quas Germania patescit, durant siquidem colles, paulatim rarescunt, et Chattos suos saltus Hercynius prosequitur simul atque deponit. duriora genti corpora, stricti artus, minax vultus et maior animi vigor. multum, ut inter Germanos, rationis ac sollertiae: praeponere electos, audire praepositos, nosse ordines, intellegere occasiones, differre impetus, disponere diem, vallare noctem, fortunam inter dubia, virtutem inter certa numerare, quodque rarissimum nec nisi Romanae disciplinae concessum, plus reponere in duce quam in exercitu.

s34 Frisii

Angrivarios et Chamavos a tergo Dulgubini et Chasuarii claudunt aliaeque gentes haud perinde memoratae, a fronte Frisii excipiunt. maioribus minoribusque Frisiis vocabulum est ex modo virium; utraeque nationes usque ad Oceanum Rheno praetexuntur ambiuntque immensos insuper lacus et Romanis classibus navigatos. ipsum quin etiam Oceanum illa temptavimus, et superesse adhuc Herculis columnas fama vulgavit, sive adiit Hercules seu quidquid ubique magnificentum est in claritatem eius referre consensimus. nec defuit audentia Druso Germanico, sed obstitit Oceanus in se simul atque in Herculem inquiri; mox nemo temptavit, sanctiusque ac reverentius visum de actis deorum credere quam scire.

s35 Chauci

Hactenus in occidentem Germaniam novimus; in septentrionem ingenti flexu recedit. ac primo statim Chaucorum gens, quamquam incipiat a Frisiis ac partem litoris occupet, omnium quas exposui gentium lateribus obtenditur, donec in Chattos usque sinuetur. tam immensum terrarum spatium non tenent tantum Chauci, sed et implent, populus inter Germanos nobilissimus quique magnitudinem suam malit iustitia tueri. sine cupiditate, sine inpotentia, quieti secretique nulla provocant bella, nullis raptibus aut latrociniiis populantur.

Thursday

s37 Cimbri

Eundem Germaniae sinum proximi Oceano Cimbri tenent, parva nunc civitas, sed gloria ingens; veterisque fama lata vestigia manent, utraque ripa castra ac spatia, quorum ambitu nunc quoque metiaris molem manusque gentis et tam magni exitus fidem. sescentimum et quadragimum annum urbs nostra agebat cum primum Cimbrorum audita sunt arma Caecilio Metello ac Papirio Carbone consulibus. ex quo si ad alterum imperatoris Traiani consulatum computemus, ducenti ferme et decem anni colliguntur: tam diu Germania vincitur. medio tam longi aevi spatio multa in vicem damna. non Samnis, non Poeni, non Hispaniae Galliaeve, ne Parthi quidem saepius admonuere: quippe regno Arsacis acrior est Germanorum libertas. quid enim aliud nobis quam caedem Crassi, amisso et ipse Pacoro, infra Ventidium deiectus Oriens obiecerit? at Germani Carbone et Cassio et Scauro Aurelio et Servilio Caepione Maximoque Mallio fuis vel captis quinque simul consularis exercitus populo Romano, Varum trisque cum eo legiones etiam Caesari abstulerunt; nec impune C. Marius in Italia, divus Iulius in Gallia, Drusus ac Nero et Germanicus in suis eos sedibus perculerunt. mox ingentes Gai Caesaris minae in ludibrium versae. inde otium, donec occasione discordiae nostrae et civilium armorum expugnatis legionum hibernis etiam Gallias adfectavere ac rursus pulsi. nam proximis temporibus triumphati magis quam victi sunt.

§39

Vetustissimos se nobilissimosque Sueborum Semnones memorant. fides antiquitatis religione firmatur. stato tempore in silvam auguriis patrum et prisca formidine sacram <eiusdem> nominis eiusdemque sanguinis populi legationibus coeunt caesoque publice homine celebrant barbari ritus horrenda primordia. est et alia luco reverentia: nemo nisi vinculo ligatus ingreditur, ut minor et potestatem numinis prae se ferens. si forte prolapsus est, adtolli et insurgere haud licitum: per humum evolvuntur. eoque omnis superstitio respicit, tamquam inde initia gentis, ibi regnator omnium deus, cetera subiecta atque parentia. adicit auctoritatem fortuna Semnonum; centum pagis habitant, magnoque corpore efficitur ut se Sueborum caput credant.

Friday

§40 est in insula Oceani castum nemus . . .

Contra Langobardos paucitas nobilitat; plurimis ac valentissimis nationibus cincti non per obsequium sed proeliis ac periclitando tuti sunt. Reudigni deinde et Aviones et Anglii et Varini et Eudoses et Suarines et Nuitones fluminibus aut silvis muniuntur. nec quicquam notabile in singulis, nisi quod in commune Nerthum, id est Terram matrem, colunt eamque intervenire rebus hominum, invehi populis arbitrantur. est in insula Oceani castum nemus, dicatumque in eo vehiculum, veste contectum; attingere uni sacerdoti concessum. is adesse penetrali deam intellegit vectamque bubus feminis multa cum veneratione prosequitur. laeti tunc dies, festa loca quaecumque adventu hospitioque dignatur. non bella ineunt, non arma sumunt; clausum omne ferrum; pax et quies tunc tantum nota, tunc tantum amata, donec idem sacerdos satiatam conversatione mortalium deam templo reddat. mox vehiculum et vestis et, si credere velis, numen ipsum secreto lacu abluitur. servi ministrant, quos statim idem lacus haurit; arcanus hinc terror sanctaque ignorantia quid sit illud quod tantum perituri vident.

§45 start

Trans Suionas aliud mare, pigrum ac prope inmotum, quo cingi claudique terrarum orbem hinc fides, quod extremus cadentis iam solis fulgor in ortus edurat adeo clarus ut sidera hebetet; sonum insuper emergentis audiri formasque equorum et radios capitis adspici persuasio adicit. †illuc usque et fama vera tantum natura.† ergo iam dextro Suebici maris litore Aestiorum gentes adluuntur, quibus ritus habitusque Sueborum, lingua Britannicae propior. matrem deum venerantur. insigne superstitionis formas aprorum gestant; id pro armis omniumque tutela securum deae cultorem etiam inter hostis praestat. rarus ferri, frequens fustium usus.

...

Suionibus Sitonum gentes continuantur. cetera similes uno differunt, quod femina dominatur: in tantum non modo a libertate sed etiam a servitute degenerant.

End of section 46, and of the Germania

...

Cetera iam fabulosa, Hellusios et Oxionas ora hominum vultusque, corpora atque artus ferarum gerere: quod ego ut incompertum in medium relinquam.

† - text between daggers is uncertain